

לקח מהפרשה

"ויזעקו, ותעל שועתם..." (בי כג')

התפלה נותנת לנו הזדמנות לדבר עם אבינו שבשמים, ולבקש ממנו את כל צרכינו. בהזדמנות זו אנו גם מודים לו על כל הטובות שקיבלנו בעבר, ומבקשים על העתיד, משבחים ומרוממים את הקב"ה. חכמינו רצו שלא נבוא לדבר עם אבא שבשמים כשאנחנו עדיין נתונים תחת הרושם של הבלי העולם הזה, ולכן תקנו לנו לומר את 'פסוקי דזמרה' בהם נקרא בשבח הבורא, ונטהר את ליבנו במילים הנאצלות של דוד המלך נעים זמירות ישראל.

גם במנחה וערבית תקנו חז"ל הכנה לפני התפלה, 'אשרי' ו'קריאת שמע' וברכותיה'. וכל זה כדי שנוכל להתפלל מתוך שמחה של מצווה, והיינו פסוקי הנחמה והגאולה המצויים בהכנות אלו כמבואר בפוסקים. גם בסיום התפילה אחרי תפלת 'שמנה עשרה' שבה נקשרנו לבורא וטיפסנו מן הסתם כמה שלבים במדרגות האהבה והיראה, לא נתנו לנו חז"ל לרדת 'מאיגרא רמא' לבירא עמיקתא' ולצאת היישר אל תוך עסקי החולין. צריך עוד לומר 'תחנון' 'אשרי' 'ובא לציון' ואחרי כל התפלה צריך לומר גם 'עלינו לשבח'. כשם שהלימוד הוא 'עבודה שבמוח', התפלה היא 'עבודה שבלב', ולמרות שהיא דורשת השתתפות המוח בכוונת המילים, אבל שורש התפלה הוא הלב, דהיינו דבקות בה' וכלות הנפש אליו. יש כמה וכמה גישות לתפלה. יש אומרים שצריך להתכוון בצורה כזו, ויש הטוענים אחרת. יש העומדים בתפלה בשקט, ויש מי שמגלים התלהבות, אבל לדעת כולם התפלה היא עבודה שבלב,

ועבודה פירושה ל-ע-ב-ו-ד.

הבעיה שלנו בתפלה היא 'ההרגל'. אנו מורגלים מילדות לבא לבית הכנסת להתפלל, ולכן קשה לנו להבין את עצמתה של התפלה, ועד כמה אפשר לטפח באמצעותה את התלות בבורא עולם. את הרגשת התלות שלנו אנו מעדיפים להשליך על ההורים, על האישה, ועל הידידים הקרובים. הרי בשעת חולי ר"ל הם מטפלים בנו, וכשאנו מרגישים בטוב, אין בנו רגש של תלות באיש. ואחר כך אנו מתפלאים שהתפלה הופכת לחוק שצריך לעשותו דבר יום ביומו ותו לא.

לא הורגלנו לעבודת התפלה. גם הילדים במקרים רבים לא רואים דוגמה אישית של האבא. ולפעמים המצב הרבה יותר גרוע מכך, כאשר הדוגמה שהאבא נותן לבן היא בהשתמטותו מבית הכנסת לפני סוף התפלה.

הילד גדל שיכלו מתפתח, והוא מנסה להבין למה בכלל צריך להתפלל, ותשובות של ממש אין לו. כיוון שכך ליבו לא נמשך אל הרינה ואל התפלה. מאידך יצר הרע מושיט לו על מגש של כסף דברים אחרים שליבו נמשך אליהם, ואז הוא מתיר לעצמו לעשות הנחות בתפלה. מידי פעם הוא מתיר לעצמו לומר רק 'ברוך שאמר' 'אשרי' 'וישתבח', ומדלג על כל המזמורים שאינם מעכבים, ואחר כך גם 'תחנון' 'ועלינו לשבח' לא מעכבים. הוא אמנם ממשיך להתנדנד ליד הסידור, אבל עיניו כבר משוטטות בחוץ, עד שהוא מגיע בשלום ל'עושה שלום'. אומר שלום והולך הביתה...

(עלינו לשבח)

פינת החלכה

הלכות מזוזה - מזוזה במקומות לא נקיים / המשך

א: שירותים מקלחת ומקווה פטורים ממזוזה, הכניסה הראשית למקווה שבו לא מתפשטים קובעים מזוזה ללא ברכה.

ב: חדרי אשפה פטורים ממזוזה גם אם הם בגודל המתאים ויש להם משקוף ודלת. (שו"ש א – חו"ק עמוד תקעב)

ג: בחדר כביסה קובעים מזוזה ללא ברכה, צריך לעטוף את המזוזה בנייר או בניילון לפני שמכניסים אותה לבית המזוזה. (ילקו"י חו"ק תקסג. שו"ת זבחי צדק חלק ב' או"ח ס"י לה)

ד: מעון וחדרי תינוקות שמחליפים בהם טיטולים חייבים במזוזה וצריך לעטוף את המזוזה בניילון או בנייר לפני שמכניסים אותה לבית המזוזה.

ה: בית מעצר ובית סוהר חייבים במזוזה. חדריים בהם נשמר הניקיון קובעים מזוזה עם ברכה, ובחדרים שלא נשמר בהם הניקיון קובעים ללא ברכה, ועוטפים את המזוזה לפני שמכניסים לבית המזוזה, בניילון או בנייר. (שובע

שמחות חלק א – חו"ק עמוד תקעב)

ו: לא קובעים מזוזה בפתחם של לול תרנגולים ורפת בקר גם כשיש להם דלת. (חו"ק ע"י תקעב)

ז: לא קובעים מזוזה בפתחם של תיאטרון, או בית קולנוע. (חו"ק ע"י תקעא)

חכמת חיים: (מהספר שימחליה)

אדם לא תלוי בהצלחה, ההצלחה תלויה באדם.

הפרעה בויסות תחושת / חלק ג'

בשבוע שעבר הסברנו מהו 'סף גירוי נמוך' ואיך זה בא לידי ביטוי בהתנהגות הילד. השבוע נעסוק בליקוי שונה שהוא **תת-רגישות למגע**, כלומר 'סף גירוי גבוה'. מהו סף גירוי גבוה, ואיך הוא מתבטא בהתנהגות הילד?

סף גירוי גבוה הוא אומדן לקוי של עוצמת כאב והפעלת כוח, כלומר תחושותיו של הילד הן חלשות מהממוצע.

ילדים עם תת רגישות זו משתוקקים למגע חזק יותר שיגביר את התחושה, ולכן עלולים לפעול או לגעת בצורה שאינה נעימה לסובבים, הם עלולים להכאיב לילדים אחרים או בעלי חיים בעת משחק. מה שעלול להתפרש אצל הסובבים כתוקפנות. הם עלולים לצבוט את עצמם ואחרים וגם לנשוך.

רגישות זו מסבירה לא מעט תופעות של תוקפנות ונשיכות בגיל הגן. ילדים עם ליקוי זה אוהבים לגעת בכל דבר, והמון, נהנים ממגע עם משטחים וטקסטורות שונים וממשחק מכלכלך, ולא מוטרדים ממכות קלות ופציעות שטחיות.

כמו כן הם נוטים להפעיל יותר כוח גם על חפצים (משחקים, עפרונות). איך מתייחסים ואיך פותרים את הבעיות של הפרעה בויסות התחושת, על כך איייה בשבועות הבאים. **שבת שלום, שושנה.**

"ואמרו לי מה שמו מה אומר אליהם..." (גי יג')

למה היה קשה למשה לומר לעם ישראל שם או כינוי של הקדוש ברוך הוא? משיב על כך רבינו בחיי: משה רבינו היה כבד פה, ולכן לא יכל לבטא אל אותיות הפה (ד'ט'ילינית), וכבד לשון, לכן לא יכול היה לבטא את אותיות הלשון. (ז'ס'שירץ'). ובכל השמות ובכל הכינויים יש אחת מאלו האותיות, רק בשם 'אהי-ה' לבדו אין אף אחת מאותיות הפה והלשון.

לכן אמר לו הקב"ה תאמר לבני ישראל אהי-ה שלחני אליכם, את השם הזה תוכל לבטא. (כסף נבחר)

סיפור לשבת

מטבע למטבע - מבט לגאולה מנדי הרשקוביץ

מאז שאני זוכר את עצמי - וזה כבר קרוב לשש שנים - דבק בי הכנוי 'תולעת ספרים'. בפעם הראשונה שדוד חיים השתמש בבטוי הזה כלפי, חשתי את עצמי די נפגע. בכל אופן, לא בכל יום מישהו מכנה אותך בשם 'זבוב' או 'יתוש', ובנדאי שלא 'מקק' או 'תולעת'! אך כל השומעים שבבית צחקו בלבביות, ואמא הסבירה לי שזה בסך-הכל כנוי. כנוי למי שקורא הרבה ספרים, והוא ממש דבוק אל הספרים כאותה תולעת המכרסמת בהם. עם השנים השלמתי עם הבטוי, ואפילו למדתי לקבל אותו כמחמאה. אכן, אני קורא הרבה מאוד, ספרים מסוגים שונים: ספורים על גדולי-ישראל, נפלאות הבורא ברחבי העולם, וספורי מתח והרפתקאות... בסך-הכל קריאה זו גורמת לי לדעת דברים רבים שחברי ובני-בתתי אינם יודעים.

גם את 'תורתך שעשועי' אני מקבל מדי יום רביעי ולא עוזב אותו עד שאני מסיים לקרא בו. לפעמים אני אפילו הולך הביתה וקורא אותו תוך כדי הליכה (דבר זה מצדיק גם את הכנוי השני שנותנים לי - "דני רחפני").

השבוע למשל צעדתי עם העתון הפתוח לכיוון בית-ההכנסת - לא שמתי-לב איך אני הולך, ו... בום! התנגשתי ביהודי מבגד שצא מבית-הכנסת עם גמרא גדולה מתחת בית-שחיו...

"סליחה!", הזדרזתי לומר, אבל האיש - כביכול אינו שומע אותי ואינו מתיחס להתנצלותי - הוציא מטבע של חצי שקל מכיסו, ונתן לי. "בבקשה!", אמר בחיידך רחב...

"מה?... זאת אומרת... למה אתה נותן לי את זה?", הייתי המום מכדי לנסח את משפטי ברמה של הספרים אותם אני קורא.

"שליחות מצנה!", הוא לא הפסיק לחידך לרגע. "הרבי אומר שפששני יהודים נפגשים, הם צריכים לחשב יחד על טובתו של יהודי שלישי. ובאופן מעשי, הם יכולים לעשות זה את זה שליחים למצות צדקה. אז הנה, בגלל ששנינו נפגשנו, אז אנחנו צריכים לתת כסף עבור צדקה אחד לשני..."

"טוב", הצטרפתי גם אני לחיידך, הוצאתי מהכיס שלישים אגורות ונתתי לו על-מנת שיתרם לצדקה.

"גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה", הוסיף היהודי הנחמד. "הגמרא אומרת, שזו הדרך לגאולה - אין ישראל נגאלין אלא בצדקה. וזה חשוב במיוחד לפני התפלה דוקא. הפסוק אומר 'אני בצדק אחזה פניך' - כלומר, שלפני שרואים את הפנים של הקדוש-ברוך-הוא - צריך לעשות צדק - צדקה. גם בגמרא מספר על האמורא רבי אלעזר שהיה נותן פרוטה לעני ורק אז מתפלל - שזה פועל הן גאולה כללית והן גאולה פרטית לכל אחד בכל הדברים שהוא צריך..."

"כן...", נסיתי להראות שגם אני יודע משהו. "גם על קפת הצדקה שלנו כתוב: 'גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה'."

"נכון", הסכים הלה שאפילו את שמו לא ידעתי. "וזה חשוב מאוד שתהיה קפת צדקה בכל בית. וכבר פששמים את המטבע בקפה, אפילו שלא נותנים זאת לעני עדן, כבר מקימים את המצנה. אבל באיזה חדר אצלכם בבית נמצאת הקפה?"

"בסלון", אמרתי.

"זה גם טוב", הסביר החסיד. "אבל עוד יותר טוב לשים קפה גם במטבח, ואז לפני הכנת האכל שמים מטבע בקפה, וחושבים גם על העניים שצריכים את הכסף כדי לאכל'."

"פה", נהיית. "ומתי עוד צריכים לשים צדקה?"

- "גם לפני שאומרים תהלים, אומר הרבי שצריכים לקשר את זה עם נתינת צדקה. וגדול כוחם של שתי מצוות אלו, להביא את הגאולה השלמה במהרה בימינו!"

התפזרנו איש למעשיו. ובכן, בסופו של דבר יצאתי מהמפגש עם ידע נוסף, עליו לא קראתי בשום ספר עד היום! סכמתי לעצמי...